



**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Kfv.VII.45.167/2022/5.

A tanács tagjai: Dr. Magyarfalvi Katalin
a tanács elnöke
Dr. Cséffán József
előadó bíró
Dr. Farkas Katalin
bíró
Dr. Varga Zs. András
bíró
Dr. Remes Gábor
bíró

A felperes: felperes neve
(felperes címe)

A felperes képviselője: Dr. Hórich és Varga Ügyvédi Iroda
Eljáró ügyvéd: dr. Hórich Ferenc
(felperesi képviselő címe)

Az alperes: alperes neve
(alperes címe)

Az alperes képviselője: Litresits Ügyvédi Iroda
eljáró ügyvéd: dr. Litresits András
(alperesi képviselő címe)

A per tárgya: írásbeli figyelmeztetéssel kapcsolatos közszolgálati jogvita

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

Az elsőfokú bíróság határozatának száma:
Fővárosi Törvényszék 16.K.707.385/2020/38.

Rendelkező rész

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 16.K.707.385/2020/38. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy a fizessen meg a felperesnek 20.000 (húszezer) forint + áfa felülvizsgálati perköltséget.

A le nem rótt 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illeték a magyar állam terhén marad.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes 2014. december 15-től állt határozatlan időtartamú közszolgálati jogviszonyban az alperessel, 2017. január 4-től főosztályvezető munkakörben dolgozott. A felek a közszolgálati jogviszonyt 2020. október 22. napján közös megegyezéssel megszüntették.

[2] Az alperesnél 2020. március 11-én hatályba lépett ... Kerületi Önkormányzat polgármesterének és jegyzőjének az új típusú koronavírus járványos terjedése miatti kötelezettségekről szóló 2/2020. (III. 11.) számú együttes utasítása (a továbbiakban: Együttes utasítás).

[3] Az alperes 2020. szeptember 7-én kelt 9/24-1/2020. számú, jogorvoslati záradékot nem tartalmazó intézkedésével írásbeli figyelmeztetésben részesítette a felperest a közszolgálati jogviszonyból származó kötelezettsége vétkes megszegése miatt a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban Kttv.) 76. § (1) bekezdés a)-e) pontjai, 83. § (1) és (2) bekezdései, 231. § (1) bekezdése, valamint az Együttes utasítás, „különösen” annak 2. § 6. és 7. pontjainak, valamint 3. §-ának be nem tartása miatt.

[4] Az írásbeli figyelmeztetés indokolása szerint Peskóné ...1 főorvos, a ...2 főigazgatója 2020. szeptember 3-án értesítette az alperest, hogy a felperes koronavírus teszt eredménye pozitív lett. A felperes terhére róta, hogy ezt megelőzően telefonon több alkalommal beszélt a jegyzővel, azonban nem tájékoztatta arról, hogy COVID vírussal fertőzött lenne ő vagy bármelyik családtagja, illetve a pozitív teszt eredményét sem közölte az Együttes utasítás 3. § 3. pontjában meghatározott e-mail címen. Főosztályvezetőként beosztásánál fogva magatartásával kapcsolatban különösen fokozott és kiemelt gondosság és vezetői felelősség várható el, amely követelménynek nem tett eleget. Felelőtlen magatartásával nem csak a vezetése alatt álló szervezeti egység munkatársai egészségét, de a hivatal köztisztviselőit is veszélyeztette. A munkáltatói jogkör gyakorlója utasította a felperest, hogy a jövőben tartózkodjon a közszolgálati jogviszonyából származó kötelezettségeinek bármilyen módon történő megszegésétől, munkáját a köztisztviselőkkel, vezetőikkel szemben támasztott követelményeknek és a munkáltató utasításának megfelelően,

a vonatkozó eljárások, szabályok betartásával végezze. Felhívta a felperes figyelmét arra, hogy újabb kötelezettségszegés esetén fegyelmi eljárást fog kezdeményezni vele szemben.

A felperes keresete, a védírat

[5] A felperes keresetet terjesztett elő, amelyben az írásbeli figyelmeztetés megsemmisítését, valamint az alperes perköltségben marasztalását kérte.

[6] Álláspontja szerint, a figyelmeztetés sérti a Kttv. 231. § (1) bekezdését és 83. §-át, mert írásbeli figyelmeztetés csak az etikai vétséget elkövető köztisztviselővel szemben szabható ki, a figyelmeztetésben megjelölt etikai vétségeket azonban nem követte el. A Kttv. 76. § (1) bekezdését, 83. § (1) és (2) bekezdését, 231. § (1) bekezdését, valamint az Együttes utasítás rendelkezéseit nem sértette meg; az írásbeli figyelmeztetés rendelkező részének hivatkozásai nincsenek összhangban az indokolásban leírtakkal; az indokolás nem valós és nem okszerű.

[7] A felperes kiemelte, hogy a köztisztviselő kizárólag etikai vétség elkövetése esetén részesíthető írásbeli figyelmeztetésben, azonban a figyelmeztetés rendelkező része azt tartalmazza, hogy a figyelmeztetést azért is kapta, mert megsértette a Kttv. 76. § (1) bekezdés a)-e) pontjait, amelyek nem minősülnek hivatásetikai alapelveknek. Az indokolás nem tartalmazza, hogy a nem hivatás etikai alapelveknek minősülő szabályokat konkrétan milyen magatartással szegte meg, ezáltal a munkáltatói jogkör gyakorlója túlterjeszkedett a Kttv. keretein.

[8] A felperes hivatkozott arra, hogy a munkáltatói jogkör gyakorlóját személyesen azért nem tájékoztatta arról, hogy COVID vírussal fertőzött lett volna, mert a vele folytatott telefonbeszélgetések során arról még nem tudott. Előadta, hogy a férje, aki ügyvédként munkakapcsolatban áll a ... Önkormányzattal és annak intézményeivel, 2020. szeptember 3-án sms-ben tájékoztatta a polgármestert, a felperes pedig e-mailben tájékoztatta az alperest a családja helyzetéről, ezért nem sértette meg az Együttes rendelet tájékoztatásra vonatkozó paragrafusát. A tájékoztatási kötelezettséget a Kttv. 15. §-a, illetve a munkaköri leírásának 12.1 pontja a munkáltatói jogkör gyakorlója, illetve a közvetlen felettes irányába írja elő. Vitatta, hogy veszélyeztette a vezetése alatt álló szervezeti egység munkatársainak, valamint a hivatal köztisztviselőinek az egészségét, hiszen 2020. augusztus 28. napjától szabadságon volt, és a 2020. augusztus 31-én 14 óra 30 perckor végzett COVID teszt eredménye negatív volt nála. Pozitív eredményű koronavírus tesztjét nem látta, annak eredményéről az egészségügyi intézmény vezetőjétől telefonon, szóban kapott tájékoztatást.

[9] Az alperes védíratában elsődlegesen – a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 48. § (1) bekezdésének d) pontja alapján – a keresetlevél visszautasítását, másodlagosan – a Kp. 81. § (1) bekezdés a) pontja alapján, a Kttv. 238. § (2) bekezdésében foglaltakra hivatkozással – az eljárás megszüntetését, harmadlagosan a kereset elutasítását, továbbá a felperes perköltségben marasztalását kérte.

[10] Hivatkozott arra, hogy a köztisztviselőre vonatkozó hivatás etikai szabályok tekintetében a Kttv. 83. §-ban foglaltak az irányadók azzal az eltéréssel, hogy a hivatásetikai alapelvek részletes tartalmát és az azzal összefüggő eljárás szabályait a képviselő testület, illetve a Kttv. 2. §-ban felsorolt országos hivatalok vezetője állapítja meg. Ha a köztisztviselő hivatásetikai vétséget követ el, a vele szemben alkalmazott szankció a figyelmeztetés vagy a megrovás. A Kttv. 238. § (2) bekezdése szerint a munkáltatói jogkör gyakorlójának mérlegelési jogkörébe tartozó döntése ellen a köztisztviselő bírósághoz akkor fordulhat, ha a

törvény ezt megengedi, az írásbeli figyelmeztetés esetében azonban a törvény erre vonatkozó rendelkezést nem tartalmaz.

[11] Az alperes kifejtette az Együttes utasítás figyelmen kívül hagyásával kapcsolatos köztudomású veszélyeket, a hivatásetikai alapelvek vonatkozásában utalt a Kttv. 76. § (1) bekezdés e) pontjában, továbbá a 83. § (1) bekezdésében foglaltakra. Kiemelte, hogy a Kttv. 231. § (1) bekezdése lehetővé teszi, hogy az etikai vétséget elkövető köztisztviselővel szemben figyelmeztetést vagy megrovást szabjanak ki, illetve, hogy a felperes munkaköri leírása is tartalmazza, hogy a hivatal főosztályvezetőjével szemben az általános hivatásetikai alapelveken túl elvárás a példamutatás is, ugyanakkor az írásbeli figyelmeztetésben hivatkozott magatartásával közfelháborodást váltott ki.

[12] Az alperes álláspontja szerint a polgármester és a felperes férje között történt sms-váltás irreleváns, mert a felperes munkaköri leírása azt rögzíti, hogy a felperes felett a munkáltató jogkör gyakorlója a jegyző, nem a polgármester, továbbá a felperes férje nyilvánvalóan nem azonos a felperessel, illetve a bejelentés előírt formája nem az sms. A felperes a polgármester és a jegyző részére az e-mailt nem arra az e-mail címre küldte meg, amelyet az Együttes utasítás előír.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[13] Az elsőfokú bíróság az alperes írásbeli figyelmeztetését megsemmisítette és kötelezte a perköltség megfizetésére.

[14] Az elsőfokú bíróság döntését a Kp. 2. § (4) bekezdésében, 3. § (3) bekezdésében, 85. § (1)-(2) bekezdésében, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 265. § (1) bekezdésében, 266. § (1) bekezdésében, a Kttv. 76. § (1) bekezdés a)-e) pontjaiban, 83. § (1)-(2) bekezdésében, 231. §-ában, 238. § (1)-(3) bekezdésében, az Együttes utasítás 2. § 5-7. pontjaiban és 3. §-ában foglalt rendelkezésekre alapította.

[15] Az elsőfokú bíróság szerint a kormánytisztviselő kormányzati szolgálati jogviszonyból származó igényét azokban az esetekben, amikor a törvény nem írja elő előzetesen döntőbizottsági eljárás lefolytatását közvetlenül bíróság előtt érvényesítheti. Korlátozott az igényérvényesítési lehetőség, ha a közszolgálati tisztviselő a munkáltatói jogkör gyakorlójának mérlegelési jogkörébe tartozó döntését sérelmezi. Ezzel szemben jogvita csak akkor kezdeményezhető, ha a törvény kifejezetten megengedi [Kttv. 238. § (2) bekezdés]. A munkáltatói jogkör gyakorlója mérlegelési jogkörébe tartozó döntése során is köteles megtartani a Kttv. általános magatartási követelményeit. A Kttv. 231. § (1) bekezdése alapján alkalmazott jogkövetkezmény nem a munkáltató mérlegelési jogkörébe tartozó döntés, mert a törvény úgy fogalmaz, hogy a hivatásetikai vétséget elkövető köztisztviselővel szemben alkalmazott szankció a figyelmeztetés vagy a megrovás. Amennyiben az írásbeli figyelmeztetés sérelmes a kormánytisztviselőre, emiatt közszolgálati jogvitának van helye.

[16] Az elsőfokú bíróság vizsgálta, hogy az írásbeli figyelmeztetés tartalma, indokolása valós és okszerű-e, állításai megfelelnek-e a valóságnak, továbbá, rendelkező részének hivatkozási összhangban vannak-e az indokolással, a felperes valóban megsértette-e a keresetlevélben megjelölt szabályokat, illetve, hogy a Kttv. 76. § (1) bekezdés a)-e) pontjai hivatásetikai alapelveknek minősülnek-e, a Kttv. általános magatartási követelményei alkalmazandók-e.

[17] A bíróság megállapította, hogy a felperes a fiai által elvégzett teszt eredményéről 2020. augusztus 28-án a délelőtti órákban szerzett tudomást, ezért az Együttes utasítás 3. § 1. és 3. pontjai alapján haladéktalanul köteles lett volna még aznap bejelenteni érintettségét. Azzal, hogy csak 2020. szeptember 4-én – amikor már ő maga is fertőzött volt – tájékoztatta az alperest az érintettségéről, megsértette az Együttes utasítás 2. § 5. pont a) alpontjában foglaltakat. Az Együttes utasításban nincs olyan kivétel, hogy a szabadságukat töltő munkatársak mentesülnének a bejelentési kötelezettség alól.

[18] Az elsőfokú bíróság a humánpolitikai osztályvezető tanúvallomása alapján megállapította azt is, hogy az alperesnél nem volt egységes a bejelentési kötelezettség teljesítésével kapcsolatos gyakorlat, a foglalkoztatottak nem kizárólag az Együttes utasításban megjelölt e-mail címre tették meg bejelentésüket, a lényeg az volt, hogy a munkáltató értesüljön az érintettségről. Erre figyelemmel a felperes azzal, hogy nem az utasításban szereplő e-mail címre küldte meg 2020. szeptember 4-én a bejelentését, az Együttes utasítás 3. § 3. pontját nem sértette meg.

[19] Az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy a Kttv. 231. § (1) bekezdése, valamint 83. §-a szerint a köztisztviselő kizárólag etikai vétség elkövetése esetén részesíthető írásbeli figyelmeztetésben. A felperes az írásbeli figyelmeztetést a Kttv. 76. § (1) bekezdés a)-e) pontjainak megsértése miatt is kapta, a Kttv. 76. §-a azonban a közszolgálati tisztviselőnek a kormányzati szolgálati jogviszonyából eredő kötelezettségeit tartalmazza, amelyek nem azonosak a hivatásetikai alapelvekkel. Az ugyan vizsgálható, hogy a felperes magatartásával a c) és e) pontokat megsértette-e, a kötelezettségszegés szankciója azonban nem az írásbeli figyelmeztetés lett volna.

[20] Végül az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az írásbeli figyelmeztetésben foglalt okok nagy része nem valós, nem okszerű, a rendelkező rész és az indoklás között ellentmondás van, ezért nem felel meg a világosság követelményének sem.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[21] Az elsőfokú ítélettel szemben az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak hatályon kívül helyezését és elsődlegesen az eljárás megszüntetését, másodlagosan a felperes keresetének az elutasítását és perköltségben marasztalását kérte az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében és 28. cikkében, a Kp. 48. § (1) bekezdés d) pontjában és 81. § (1) bekezdés a) pontjában, a Kttv. 76. § (1) bekezdés e) pontjában, 83. § (1)-(2) bekezdésében, 231. § (1) bekezdésében és 238. § (2) bekezdésében foglalt rendelkezések megsértésére hivatkozással.

[22] Az alperes kifogásolta, hogy a bíróság figyelmen kívül hagyta a Kttv. 238. § (3) bekezdését, amely esetkörökben keresetet lehet előterjeszteni a bírósághoz. A felperes a Kttv. 238. § (2) bekezdése alapján nem jogosult a perbeli figyelmeztetés jogszerűségét vitatni, mert az az alperes mérlegelési jogkörébe tartozó döntés. A figyelmeztetés a Kttv. 238. § (3) bekezdésében nem szerepel, a mérlegeléssel meghozott figyelmeztetéssel szemben a 238. § nem biztosít lehetőséget bírósági jogorvoslatra, az „Egyéb esetekben a köztisztviselő az igény érvényesítésére vonatkozó elévülési időn belül fordulhat a bírósághoz” fordulat értelmezhetetlen, a perbeli figyelmeztetés esetében irreleváns.

[23] Az alperes sérelmezte, hogy a bíróság az írásbeli figyelmeztetés tartalmát tévesen értékelte, az Együttes utasítás rendelkezéseit és a Kttv. hivatásetikai alapelveit figyelmen kívül hagyta. A felperes a figyelmeztetésben felrótt kötelezettségszegéseket elkövette azzal,

hogy miután felmerült gyermekei koronavírussal való fertőzöttségének gyanúja és ezáltal a felperes fertőzöttsége is, nem a protokoll szerint járt el, hiszen a fertőzés gyanújának tudatában bement dolgozni, ezzel veszélyeztette a hivatal dolgozóit, köztük egy veszélyeztetett terhes munkatársát is. A figyelmeztetés is tartalmazza, hogy a felperestől főosztályvezetőként, beosztásából is fakadóan fokozott és kiemelt gondosság és vezetői felelősség várható el, amely követelménynek nem tett eleget és amivel – megszegve a Kttv. 76. § (1) bekezdés e) pontját – a vezetése alatt álló szervezeti egység munkatársainak és a Hivatal köztisztviselőinek egészségét is veszélyeztette.

[24] Az elsőfokú bíróság téves következtetést vont le a perbeli eset és az Együttes utasítás kapcsolatát illetően. A felperes nem tartotta be az Együttes utasítás, különösen annak 2. § 5. és 6. pontja és 3. §-a rendelkezéseit és a hivatásetikai alapelveket sem. Az alperes kifogásolta, hogy a bíróság tévesen és iratellenesen állapította meg, hogy a felperes kizárólag az Együttes utasítás 2. § 5. pontját sértette meg, továbbá azt is, hogy nem fogadta el a humánpolitikai osztályvezető tanúvallomását, amely szerint az „utasítás lényege az volt, hogy a dolgozók mindenképp jelentsék be, hogyha ők, vagy a családtagjaik megfertőződtek, vagy a gyanú felmerül. A cél az volt, hogy megakadályozzák, hogy a dolgozók a vírust bevigyék a hivatalba.”

[25] A felperes által csatolt sms-ek nem felelnek meg az Együttes utasítás 3. § 3. pontjának, a bejelentést az utasításban megjelölt e-mail címre kellett volna megtenni, a felperes ezen kötelezettségét is megsértette.

[26] Az elsőfokú bíróság fentiek ismeretében kifejtett álláspontja, miszerint az írásbeli figyelmeztetésben írt okok nagy része nem valós, nem okszerű, a figyelmeztetés a rendelkező rész és az indokolás között ellentmondás miatt nem felel meg a világos indokolás követelményének sem, sérti az alperes tisztességes eljáráshoz való jogát is.

[27] Végül az alperes kiemelte, hogy az ítélet ellentmondásos: a bíróság megállapította az Együttes utasítás 2. § 5. pont a) alpontja felperes általi megsértését – ami által a Kttv. 76. § (1) bekezdés e) pontja, a más egészségének, testi épségének veszélyeztetését tilalmazó rendelkezés sérelme megvalósult –, ennek alapján nem juthatott volna arra a téves és iratellenes következtetésre, hogy a figyelmeztetésben írtak nagy része nem valós, okszerűtlen és nem felel meg a világos indokolás követelményének.

[28] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte arra hivatkozva, hogy az ítélet megalapozott, jogszerű és a vonatkozó jogszabályoknak megfelel. Ha az alperes az írásbeli figyelmeztetést hivatásetikai alapelvekre hivatkozással hozta volna meg, úgy annak az erre vonatkozó részletes indokolást tartalmaznia kellett volna, ilyen indokolást azonban az írásbeli figyelmeztetés nem tartalmaz. A munkáltatói intézkedés indokolása utólag nem bővíthető és nem kiegészíthető, az alperes csupán az Együttes utasítás megsértését rója fel intézkedésében és ezt indokolja.

[29] A jogerős ítélet [35] bekezdése egyértelműen cáfolja, hogy etikai vétséget követett volna el, és ezt jogszabályi hivatkozásokkal alátámasztja. Az alperes az írásbeli figyelmeztetést, mint munkáltatói intézkedési formát a Kttv. szabályaitól eltérően, jogellenesen alkalmazta, ez minden egyéb indok nélkül a figyelmeztetés jogellenességét eredményezi. Olyan magatartást, amellyel más egészségét és testi épségét veszélyeztette, munkáját zavarta, vagy anyagi károsodását, helytelen megítélését idézte volna elő, nem tanúsított. Az elsőfokú bíróságnak helytálló az az álláspontja és okfejtése is, hogy a Kttv. 238. § (1) bekezdése alapján az írásbeli figyelmeztetéssel szemben a bírósághoz fordulás joga megilleti.

A Kúria döntése és a döntés jogi indokai

[30] Az alperes felülvizsgálati kérelme – az alábbiak szerint – megalapozatlan.

[31] A Kúria a Kp. 115. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó 108. § (1) bekezdése szerint a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem és a felülvizsgálati ellenkérelem keretei között vizsgálta felül. Ennek során a Kúria a felülvizsgálati kérelemben felsorolt jogszabályok mellett, a Kp. 2. § (4) bekezdése, a felülvizsgálati kérelem tartalma, az abban foglalt kifogások alapján vizsgálta a Kp. 78. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 279. § (1) bekezdése és a Kp. 78. § (2) bekezdése megsértését is.

[32] A Kttv. 238. § (1) bekezdése szerint a köztisztviselő a közszolgálati jogviszonyból származó igényének érvényesítése érdekében közvetlenül a bírósághoz fordulhat. A (2) bekezdés szerint a munkáltatói jogkör gyakorlójának mérlegelési jogkörébe tartozó döntése ellen a köztisztviselő bírósághoz akkor fordulhat, ha e törvény megengedi. A (3) bekezdés szerint a keresetet a munkáltatói intézkedésről szóló irat kézbesítésétől számított harminc napon belül lehet a bírósághoz benyújtani a) a közszolgálati jogviszony megszüntetésével, b) az összeférhetetlenség megszüntetésére irányuló írásbeli felszólítással, c) a minősítés és a teljesítményértékelés megállapításaival, d) a fegyelmi és kártérítési ügyben hozott határozattal, e) a kinevezés egyoldalú módosításával, f) a fizetési felszólítással, g) a sérelemdíj megfizetése ügyében hozott határozattal kapcsolatos ügyekben. Egyéb esetekben a köztisztviselő az igény érvényesítésére vonatkozó elévülési időn belül fordulhat a bírósághoz.

[33] A fenti rendelkezések alapján a köztisztviselő közszolgálati jogviszonyból származó igényét, amelynél a Kttv. 238. § (3) bekezdése a keresetlevél előterjesztésének határidejét nem határozza meg (nem sorolja fel), az elévülési időben érvényesítheti keresettel. Erre figyelemmel a köztisztviselő az írásbeli figyelmeztetéssel kapcsolatos keresetét az elévülés időn belül terjesztheti elő a bíróságnál.

[34] A törvény korlátozza az igény érvényesítését a munkáltató mérlegelési jogkörében hozott döntésével szemben, a köztisztviselő bírósághoz csak akkor fordulhat, ha a Kttv. ezt megengedi. Az írásbeli figyelmeztetés nem a munkáltató mérlegelési jogkörében meghozott döntése, a munkáltató csak akkor alkalmazhatja, ha a köztisztviselő a munkáltató utasításától eltérően végzi munkáját, illetve utasításellenes magatartást tanúsít. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság a Kp. 48. § (1) bekezdés d) pontja és 81. § (1) bekezdés a) pontja megsértése nélkül, megalapozottan foglalt állást abban a kérdésben, hogy az írásbeli figyelmeztetést érdemben kell elbírálnia.

[35] Az alperes az írásbeli figyelmeztetésben a felperes által tanúsított, illetve a munkáltató által elvárható magatartással összefüggésben utasította a felperest, hogy a jövőben tartózkodjon a közszolgálati jogviszonyából származó kötelezettségeinek bármilyen módon történő megszegésétől, munkáját a köztisztviselőkkel, vezetőikkel szemben támasztott követelményeknek és a munkáltató utasításának megfelelően a vonatkozó eljárások, szabályok betartásával végezze, továbbá felhívta a felperes figyelmét arra, hogy újabb kötelezettségszegés esetén fegyelmi eljárást fog kezdeményezni vele szemben. A munkáltatónak ezek az általános elvárásai, utasításai, illetve felhívása közszolgálati jogviszonyból származó igényt önmagukban nem keletkeztetnek, ezért ezekkel összefüggésben a köztisztviselő bírósághoz nem fordulhat [Kttv. 238. § (1) bekezdés].

[36] A peradatok szerint az alperes az írásbeli figyelmeztetést a felperes vétkes kötelezettségszegésére és a határozata bevezető részében megjelölt jogszabályokra: a Kttv.-nek a kormánytisztviselő főbb kötelezettségeit felsoroló, a Kttv. 226. § (1) bekezdés és (2) bekezdés b) pontja alapján a köztisztviselő felperesre is irányadó 76. § (1) bekezdés a)-e)

pontjaira, a kormánytisztviselői hivatás etikai alapelveit szabályozó, a köztisztviselőkre a 231. § (1) bekezdés szerinti eltéréssel irányadó 83. § (1)-(2) bekezdésére, a 231. § (1) bekezdésére, valamint az Együttes utasítás, „különösen” annak 2. § 6. és 7. pontjai, valamint 3. §-a megszegésére alapította. Az indokolásban a felperes felett munkáltatói jogkört gyakorló jegyző azt róta a felperes terhére, hogy 2020. szeptember 3. előtt (amely napon a jegyző az orvostól értesült a felperes COVID megbetegedéséről) a felperes, annak ellenére, hogy telefonon több alkalommal beszéltek, nem tájékoztatta a munkáltatót arról, hogy a felperes vagy bármely családtagja COVID vírussal fertőzött lenne, illetve a pozitív teszt eredményét sem közölte az Együttes utasítás 3. § 3. pontja alapján a megadott e-mail címre bejelentéssel.

[37] Az Együttes utasítás 2. §-ában az alperes 2020. március 11-től – egyebek mellett – külföldre utazási tilalmat, ilyen utazások, vagy külföldről érkező személyekkel kapcsolatba kerülés esetén 14 napos otthoni karanténba vonulási kötelezettséget rendelt el; az 5. pontban kötelezte azokat a munkatársakat, akik a) tudomással bírnak arról, hogy koronavírussal fertőzött személlyel kerültek kapcsolatba az elmúlt 14 napban, vagy b) járványügyi intézkedés (pl. kontaktkutatás) alanyaivá váltak, vagy c) a ...3 szerint koronavírussal megfertőződött személlyel kerültek, vagy kerülnek kapcsolatba, a legutolsó személyes érintkezéstől, illetve a járványügyi intézkedésben, vagy tájékoztatóban megnevezett utolsó lehetséges kapcsolattól számított 14 napig vonuljanak otthoni karanténba. A 2. § 6. pontban az alperes kötelezte az orvosi tesztvizsgálattal megállapított koronavírus fertőzöttséggel érintett munkatársakat, hogy hiteles zárójelentéssel gyógyultnak nyilvánításukig maradjanak távol a Hivatal és az intézményei épületétől, míg a 7. pontban a légúti fertőzésre utaló jelentősebb tüneteket mutató munkatársak távolmaradási kötelezettségét írta elő. A 3. § 1. pont szerint valamennyi munkatárs, aki bármely, jelen utasítás 2. §-ában szabályozott okból karanténba kerül, illetve ezen okból távol marad a Hivataltól, köteles azt haladéktalanul bejelenteni a Humánpolitikai Osztálynak; a 3. pont szerint a bejelentés kizárólag elektronikus úton tehető meg a távollét okának, kezdő és végső időpontjának megadásával.

[38] Az irányadó tényállás szerint a felperes 2020. augusztus 28-án, szabadsága első napján értesült arról, hogy az egyik gyermeke által augusztus 27-én elvégzett COVID teszt eredménye pozitív lett, ezt azonban az alperesnek – az Együttes utasítás 2. § 5. pont a) pontjában és 3. § 1. és 3. pontjában foglalt előírások ellenére – haladéktalanul, a megadott e-mail címre nem jelentette be, arról csupán 2020. szeptember 4-én, az alperes jegyzőjének és a polgármesternek megküldött e-mailben tájékoztatta a munkáltatót.

[39] A fentiek alapján helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a felperes az Együttes utasítás 2. § 5. pont a) pontjában foglaltakra is figyelemmel megszegte a 3. § 1. és 3. pontjában foglalt kötelezettségét, elmulasztotta annak a ténynek a haladéktalan, a szabályzatban megadott e-mail címre való bejelentését, hogy az elmúlt 14 napban – otthoni karanténba vonulásra alapot adóan – koronavírussal fertőzött személlyel került kapcsolatba. Az alperes tévesen hivatkozott felülvizsgálati kérelmében arra, hogy a felperesnek az Együttes utasítás alapján azt is be kellett jelentenie, hogy gyermekei tesztelésre jelentkeztek és ennek alapján 2020. augusztus 27-én már nem jelenhetett meg a munkahelyén, a 2. § 5. pont a) alpontja ugyanis, ahogyan arra az elsőfokú bíróság is rámutatott – kifejezetten fertőzött személyekről rendelkezik, a 6. és 7. pontban foglalt előírások alkalmazására alapot adó tények pedig – a felperes szabadsága, majd keresőképtelen betegállományba kerülése miatti távollétére tekintettel – nem álltak fenn.

[40] Az alperes a jogerős ítélet iratellenességét és a levont következtetés helyességét annyiban megalapozottan kifogásolta, hogy az Együttes utasítás 3. § 3. pont megsértésének hiányát nem lehetett megállapítani az alperes által hivatkozott és a humánpolitikai osztályvezető tanúvallomásában is előadott ok miatt, amely szerint az alperesnél nem volt egységes a gyakorlat az Együttes utasításban előírt bejelentési kötelezettség teljesítésének

módjára. Az Együttes utasítás 3. §-a a bejelentési kötelezettség teljesítésének határidejét és módját egyértelműen meghatározza, az ettől való eltérés az utasítás megszegését, kötelezettségszegés elkövetését jelenti; annak a körülménynek, ha a munkáltató az utasítástól eltérő gyakorlat folytatását eltűri, a kötelezettségszegő magatartás súlyának értékelésekor van jelentősége.

[41] Téves, az elsőfokú bíróság által megállapított tényekkel és a fent levezetettekkel ellentétes az ítéletnek az a következtetése is, hogy a felperes részéről „összességében” kizárólag az Együttes utasítás 2. § 5. pont a) alpontja megsértése volt megállapítható, illetve, hogy a figyelmeztetésben szereplő okok „nagy részének” valótlansága, okszerűtlensége és az intézkedés világosság követelményének való meg nem felelése miatt a figyelmeztetés megsemmisítésének van helye. A 2020. szeptember 7-én kiadott figyelmeztetésben az alperes azt róta fel a felperesnek, hogy 2020. szeptember 3. előtt nem értesítette a munkáltatót a maga, vagy valamely családtagja koronavírussal való érintettségéről. A peradatok szerint a felperes esetében a 2020. szeptember 2-án elvégzett teszt mutatott pozitív eredményt, amelyről szeptember 3-án szerzett tudomást, erről, valamint a családtagjai, köztük azon gyermeke megfertőződéséről, akinek a teszteredményéről szeptember 28-án értesült, az alperest csupán szeptember 4-én, az Együttes utasítás 3. § 1. és 3. pontjai megsértésével tájékoztatta. A figyelmeztetés indokolása – az elsőfokú bíróság következtetésével szemben – valós tényeken alapul, a Kttv. 76. § (1) bekezdés e) pontját, a mások egészségét veszélyeztető magatartástól való tartózkodás tilalmát érvényesítő munkáltatói utasítás felperes általi megsértése megállapítható. Ez azonban – a felülvizsgálati érveléssel szemben – nem jelenti azt, hogy az alperes a felperessel szemben jogszerűen alkalmazhatott a támadott intézkedésben hivatkozott közszolgálati jogviszonyból származó kötelezettség vétkes megszegés miatt a Kttv. 76. § (1) bekezdés a)-e) pontjai, illetve a Kttv. 83. § (1)-(2) bekezdése és 231. § (1) bekezdése alapján írásbeli figyelmeztetést.

[42] A Kúria perbeli esetben is követendő Kf.VIII.39.689/2021/3. számú határozatában kimondta, hogy a Kttv. a közszolgálati tisztviselővel szemben szigorú, differenciált felelősségi rendszert alkalmaz, amely három elemből épül fel: az etikai, a fegyelmi és a kártérítési felelősségből. Az etikai felelősség esetén a köztisztviselő magatartása még nem jelent kötelezettségszegést, de nem egyeztethető össze a köz szolgálatára vonatkozó etikai elvekkel. Ha az értékelt magatartás egyben közszolgálati tisztviselői jogviszonyból eredő kötelezettség vétkes megszegését is jelenti, akkor a fegyelmi felelősség fennállását kell vizsgálni. Végül a kártérítési felelősség akkor merül fel, ha a vétkes kötelezettségszegés egyben kárt is okoz a munkáltatónak.

[43] A Kttv. 83. § (1)-(2) bekezdése példálózóan felsorolja a kormánytisztviselőre, a vezetőkre vonatkozó hivatásetikai alapelveket (hűség és elkötelezettség, nemzeti érdekek előnyben részesítése, igazságos és méltányos jogszolgáltatás, méltóság és tisztesség, előítéletektől való mentesség, pártatlanság, felelősségtudat és szakszerűség, együttműködés, az intézkedések megtételére irányuló arányosság és a védelem), továbbá a (3)-(4) bekezdés rögzíti a hivatásetikai eljárás lefolytatására jogosult szervet, illetve, hogy ez a szerv az etikai eljárás eredményeként fegyelmi eljárást kezdeményezhet a kormánytisztviselő munkáltatójánál.

[44] A Kttv. 231. § (1) bekezdése értelmében a köztisztviselőkre a 83. § azzal az eltéréssel alkalmazandó, hogy a hivatásetikai alapelvek részletes tartalmát, valamint az etikai eljárás szabályait a képviselő-testület, illetve a 2. §-ban felsorolt szervek vezetője állapítja meg. Az etikai vétséget elkövető köztisztviselővel szemben kiszabható büntetés a figyelmeztetés vagy a megrovás.

[45] A fenti rendelkezések alapján a közszolgálati jogviszonyban a hivatásetikai alapelvek megsértését a hivatásetikai eljárásban lehet megállapítani és az eljárás eredményeként

szabható ki büntetés [Kttv. 83. § (3) bekezdés, 231. § (1) bekezdés]. A hivatásetikai alapelvek megsértése kötelezettségszegésnek csak a hivatásetikai eljárás eredménye alapján minősíthető. A perbeli esetben hivatásetikai eljárást nem folytattak le, ezért az alperes nem állapíthatta meg, hogy a felperes a hivatásetikai alapelvek megsértésével etikai vétséget követett el, és vele szemben büntetésként figyelmeztetést nem szabhatott ki.

[46] Ha a köztisztviselő a közszolgálati jogviszonyból eredő kötelezettségét vétkeesen megszegi, fegyelmi vétséget követ el, a fegyelmi vétség elkövetésének alapos gyanúja esetén a munkáltatói jogkör gyakorlója köteles a fegyelmi eljárást indítani [Kttv. 155. § (1) bekezdés, 156. § (1) bekezdés]. Ha tehát a munkáltatói jogkör gyakorlója tudomást szerez arról, hogy a közszolgálati tisztviselő vélhetően fegyelmi vétséget követett el, nem mérlegelheti, hanem kötelezettsége a fegyelmi eljárás megindítása és a kifogásolt cselekménynek ebben az eljárásban történő kivizsgálása. Ez egyben garanciális védelmet nyújt a közszolgálati tisztviselőnek is, mivel az eljárás lefolytatására és szankció alkalmazására csak a jogszabályban leírt rendben, formális fegyelmi eljárásban kerülhet sor.

[47] A Kttv. a vétkes kötelezettségszegés elkövetése esetén lehetővé teszi a fegyelmi eljárás lefolytatásának a mellőzését, ha a munkáltatónak kifogásolt magatartása (méltatlanság vagy bizalomvesztés) miatt a köztisztviselőt fel kell mentenie [Kttv. 63. § (2) bekezdés a) és b) pontok], illetve a munkáltatói jogkör gyakorlója a megrovás fegyelmi büntetést fegyelmi eljárás lefolytatása nélkül kiszabhatja, ha a tényállás megítélése egyszerű és a kötelezettségszegést a kormánytisztviselő elismeri [Kttv. 156. § (2) bekezdés].

[48] A perbeli esetben a felperessel szemben fegyelmi eljárás nem indult, fegyelmi vétség elkövetését nem állapították meg, illetve fegyelmi büntetésként írásbeli figyelmeztetés nem szabható ki, ezért az írásbeli figyelmeztetésben fegyelmi vétséget megalapozó kötelezettségszegés elkövetésének a megállapítása, fegyelmi büntetés kiszabása fogalmilag kizárt.

[49] A munkáltatót külön nevesített jogszabályi felhatalmazás nélkül, a Kttv. 78. § rendelkezései szerinti utasítási jogából eredően megilleti a szabálytalan munkavégzéssel kapcsolatos intézkedés, az írásbeli figyelmeztetés joga, mint a munkáltatói fegyelmezés egyik eszköze, amely a közszolgálati jogviszonnyal összefüggő perekben is irányadó bírói gyakorlat (Mfv.II.10.124/2019/3., BH 1998. 510., MD I. 347., Kf.VII.39.321/2021/5.) szerint nem minősül fegyelmi büntetésnek. A munkáltató az utasítási jogából eredően – szóban vagy írásban – bármikor felhívhatja a köztisztviselő figyelmét a jogviszonyból származó kötelezettségei teljesítésével kapcsolatos, általa helytelennek tartott magatartásra (a perbeli esetben az Együttes utasításban foglaltak szerinti bejelentési kötelezettség teljesítésére). Az ellenkező álláspont elzárna a munkáltatót a nem megfelelő munkavégzés jelzésétől és bírálatától, illetőleg kizárólag fegyelmi büntetés alkalmazásával nyílna erre lehetőség. Mindez nemcsak lehetővé, de adott esetben szükségessé is teszi, hogy a munkáltató felróhassa a köztisztviselőnek az utasítástól eltérő munkavégzést, illetve magatartást.

[50] A fentieket összefoglalva, a hivatásetikai eljárás lefolytatása nélkül etikai büntetést, fegyelmi eljárás lefolytatása nélkül fegyelmi büntetést kiszabni nem lehet, illetve a köztisztviselővel szemben írásbeli figyelmeztetés fegyelmi büntetésként nem szabható ki; a munkáltatói jogkör gyakorlója írásbeli figyelmeztetést kizárólag a munkáltatói utasítási jogkörön belül adhat ki. A perbeli esetben az alperes – az írásbeli figyelmeztetés tartalma szerint – a Kttv. 76. § (1) bekezdés e) pontjába ütköző vétkes kötelezettségszegés elkövetését róta a felperes terhére az Együttes utasításába ütköző magatartására (a bejelentési kötelezettség határidőben teljesítésének elmulasztására, a nem az előírás szerinti formában történő bejelentésre, a munkatársak veszélyeztetésére) tekintettel. Ilyen esetben – a fentiekben kifejtettekre figyelemmel – a köztisztviselővel szemben írásbeli figyelmeztetés kiadására nincs törvényes lehetőség.

[51] Mindezekre tekintettel a Kúria az elsőfokú bíróság ítéletét – az indokolás fenti módosításával, a Kp. 121. § (2) bekezdés alapján – hatályában fenntartotta.

A döntés elvi tartalma

[52] *A köztisztviselővel szemben hivatásetikai eljárás lefolytatása nélkül etikai büntetést, fegyelmi eljárás lefolytatása nélkül fegyelmi büntetést kiszabni nem lehet; írásbeli figyelmeztetés fegyelmi büntetésként nem szabható ki; a munkáltatói jogkör gyakorlója írásbeli figyelmeztetést kizárólag a munkáltatói utasítási jogkörön belül adhat ki.*

Záró rész

[53] A pervesztes alperes a Kp. 35. §-a alapján alkalmazandó Pp. 83. § (1) bekezdés és 102. § (1) bekezdése, valamint a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdése, 4/A. § (1) bekezdése alapján köteles a felülvizsgálattal érintett pertárgyérték és a jogi képviselő által kifejtett munkával arányosan számított, a pernyertes felperest megillető perköltség megfizetésére.

[54] Az illetékekről szóló 1993. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 45/A. § (4) bekezdése szerint az elsőfokú eljárás illetéke 10.000 forint, az Itv. 50. § (1) bekezdése szerinti illetékalap (700.000 forint) után az illeték mértéke ítélet elleni felülvizsgálat és jogegységi panasz esetén 10%, de legalább 50.000 forint, legfeljebb 3.500.000 forint, ezért a felülvizsgálati eljárás illetéke 70.000 forint. Az alperes az Itv. 5. § (1) bekezdés c) pontja alapján teljes személyes illetékmentességben részesül, ezért a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a Kp. 35. § (1) bekezdés alapján alkalmazandó 95. § (1) bekezdés c) pontja, és a Pp. 102. § (6) bekezdésére figyelemmel az állam terhén marad.

[55] A Kúria ítélete ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak sincs helye [Kp. 99. § (1) bekezdés, 116. § d) pont].

[56] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet tárgyaláson bírálta el a Kp. 115. § (2) bekezdése által alkalmazni rendelt Kp. 114. § (1) bekezdése alapján.

Budapest, 2022. június 14.

Dr. Magyarfalvi Katalin s. k. a tanács elnöke, Dr. Cséffán József s. k. előadó bíró, Dr. Farkas Katalin s. k. bíró, Dr. Varga Zs. András s. k. bíró, Dr. Remes Gábor s. k. bíró